

Utrikesutskottet

Statsrådets utredning om verkställigheten av det nationella handlingsprogrammet Kvinnor, fred och säkerhet

Till statsrådet

INLEDNING

Ärende

Statsrådets utredning om verkställigheten av det nationella handlingsprogrammet Kvinnor, fred och säkerhet (USP 28/2013 rd): Den kompletterande skrivelsen UTPJ 27/2016 vp - UTP 28/2013 vp har inkommit till riksdagen.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- samordnare Ann-Sofie Stude, utrikesministeriet
- professor Helena Ranta, Helsingfors universitet

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med FN:s säkerhetsråds resolution 1325 ”Kvinnor, fred och säkerhet”, som antogs 2000, och de sju kompletterande resolutionerna är att skydda kvinnor och flickor i väpnade konflikter och sammandrabbningar och att främja kvinnors deltagande i fredsbyggande och i att förebygga och lösa konflikter.

Finland publicerade 2008 sitt första nationella 1325-handlingsprogram för att verkställa resolutionerna ovan. Handlingsprogrammet uppdaterades 2012. Utarbetandet av Finlands tredje nationella handlingsprogram inleddes hösten 2016.

Utrikesutskottet vill betona vikten av arbetet i enlighet med 1325-resolutionen. Det är positivt att ärendets betydelse har tagits upp såväl i statsminister Sipiläs regeringsprogram som i den utvecklingspolitiska redogörelsen och den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen, som bägge färdigställts i år. Riktlinjerna ger en fast grund för att förbättra kvinnors och flickors ställning och delaktighet i arbetet för fred och säkerhet. Men som det konstateras i Finlands nationella 1325-genomföranderapport har genomförandet av resolutionen delvis varit ineffektivt och såväl på nationell som internationell nivå måste det satsas mer på att uppnå resultat i 1325-frågorna.

Utlåtande UtUU 9/2016 rd

Enligt erhållen utredning är Finlands nationella 1325-handlingsprogram ambitiöst och omfattande, och för varje mål i programmet finns ett ansvarigt ministerium och en uppföljningsindikator som ska mäta genomförandet av programmet i relation till målen. I sin nuvarande form fokuserar handlingsprogrammets årsrapport i hög grad på att bokföra mängden initiativ, inlägg och aktiviteter inom olika sektorer. Utskottet efterlyser en utveckling av indikatorerna så att de ger en bättre utvärdering av genomslaget. I fortsättningen är det angeläget att utvärdera genomslaget av Finlands åtgärder i relation till målen i resolution 1325 och hur handlingsprogrammet har påverkat kvinnornas ställning och rättigheter i konfliktdrabbade områden.

I Finlands rapport om genomförandet av 1325-handlingsprogrammet konstateras att Finland i FN och dess medlemsländer har en synlig roll som föregångare och sakkunnig i jämställdhetsfrågor, och efterfrågan på Finland som samarbetspartner ökar. Utrikesutskottet anser det vara viktigt att Finlands ställning och de möjligheter till inflytande den ger bevaras i 1325-frågorna. Det inger oro, anser utskottet, att sakkunniga har bedömt att Finland är på väg att förlora sin ovan nämnda synliga roll. Utskottet betonar vikten av att effektivisera 1325-arbetet för att bevara den höga profilen.

Utrikesutskottet instämmer i iakttagelserna i årsrapporten om betydelsen av kvinnornas roll vid fredsmedling och fredsprocesser för att nå hållbara förhandlingsresultat. Utskottet ser det som viktigt att Finland fortsätter sitt omfattande arbete för att förbättra kvinnors möjligheter till delaktighet vid fredsmedling. I detta avseende betonar utskottet vikten av de nordiska ländernas medlingsnätverk för kvinnor (Nordic Women Medators' Network) som ett viktigt redskap för att bättre beakta kvinnoperspektivet.

Utskottet understryker att det också i samband med invandrings- och flyktingkrisen är viktigt att beakta säkerheten för kvinnor och barn.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att Finland konsekvent har fäst uppmärksamhet vid rekrytering av kvinnliga sakkunniga inom civil krishantering. Utskottet finner det angeläget att öka mängden kvinnor i fredsmedlingen både inom FN och OSSE. Utskottet betonar också vikten av fler kvinnor i FN:s fältinsatser, särskilt för att svara mot behovet av specialkompetens vid könsskadd brottslighet.

Utskottet ser det också som viktigt att arbetet i enlighet med Finlands nationella 1325-handlingsprogram tilldelas tillräckliga anslag och personalresurser. Utskottet tog upp frågan också i sitt utlåtande om 2017 års budgetproposition (UtUU 7/2016 rd).

Utskottet vill betona att Finlands nationella 1325-nätverk är centralt för att främja och följa upp genomförandet av resolutionen Kvinnor, fred och säkerhet. Att utnyttja ett omfattande nätverk av sakkunniga såväl i Finland som internationellt bidrar till att stödja Finlands roll som föregångare i 1325-frågorna och bidrar också till att identifiera de hållbara lösningsmodeller som bäst lämpar sig för olika konfliktsituationer. Det civila samhället och frivilligorganisationerna besitter en betydande mängd kompetens och kontakter när det gäller att främja kvinnors rättigheter och ställning. Genom nätverket kan dessa resurser fås med i arbetet enligt 1325-tematiken.

Utlåtande UtUU 9/2016 rd

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDE

Utrikesutskottet föreslår att statsrådet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 23.11.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Matti Vanhanen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Paavo Arhinmäki vänst
medlem Tiina Elovaara saf
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Susanna Huovinen sd
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Antti Rinne sd
medlem Veera Ruoho saf
medlem Alexander Stubb saml
medlem Lenita Toivakka saml
ersättare Ilkka Kanerva saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.